

XI. ÉVFOLYAM
1. SZÁM
2017. JANUÁR
MEGJELENIK
HAVONTA

Nagy-Küküllő

„Nyelvében él a nemzet.” – Gróf Széchenyi István

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS HAVILAP – INGYENES, MERT MEGFIZETHETETLEN

A Medgyesi MADISZ 2016-ban

A 2016-os év, egy aktív és eseménydús év volt szervezetünk számára. A Medgyesi MADISZ a megye magyarságának egyik fontos szereplője, mely a fiatalok képviselete, a rendezvények megszervezője mellett kulcsfontosságú szerepet tölt be. Önkénteseinkkel közösen fáradságot nem ismerve, színesebbé tettük a medgyesi és Szeben megyei magyarság hétköznapjait 2016-ban is.

Az éves tevékenységi beszámolómat köszönetnyilvánítással kezdeném mindazok felé, akik 2016-ban segítettek, önkénteseinknek elsősorban, a diákoknak, pedagógusoknak, a civil és

politikai partnereinknek, támogató-inknak.

A 2016-os év sikere az együttműködésen alapult, közösségünk összetartásának köszönhetően jöhetett mindaz létre, amit „letettünk az asztalra”.

A tevékenységi körünk különböző irányokba terjedt ki, sokféle eseményt, projektet szerveztünk gyerekeknek, fiataloknak és időseknek egyaránt. Úgy gondolom, hogy mindenki megtalálhatta azt a programot, amelyen szívesen vett részt.

A tavalyi évet úgy sikerült kezdenünk, hogy a januári Nagy-Küküllő kulturális és közéleti havilap, öt év önkéntesek által kihordás után, már postai úton történik, hisz sikerült forrást szerezni az újság terjesztésére. Az elmúlt évben minden hónapban megjelent az újság, melyre a cikkeket, a tördelést és a szerkesztést önkénteseink vállalták ingyen, az év közepétől pedig az arculatán is újítottunk.

Közben a www.medgyes.ro honlapon a cikkek megírását, feltöltését is önkénteseink vállalták, amely a megye északi részének egyetlen magyar nyelvű honlapja.

A rendezvények terén kisebb-nagyobb projektekről beszélhetünk, minden hónapban valamit szerveztünk a medgyesi és Szeben megyei magyar közösség számára.

Januárban az Evilági együttes koncertjén vehettek részt a Báthory István Általános Iskola diákjai, Medgyesen a Mediensis Mozitermében. A január és februári hónap pályázatírással telt, hisz egész évre előre kell beszerezni az anyagi hátterét a rendezvényeinknek, hogy a közösség ingyen részt vehessen ezeken.

Eleget tettünk az Ifjúsági és Sport Minisztérium meghívásának, ahol a pályázatírási rendszer és az ifjúsági törvényről beszéltünk, tettünk javaslatokat.

Február végén a Magyarnak Magyarul Magyarázni című előadás-sorozat második részét mutattuk be, első része a Szeben Megyei Magyar Napok keretében került megszervezésre.

A márciusi hónap eleje a '48-as forradalom és szabadságharc kirobbanásának megemlékezésére készültünk egy kis színdarabbal, melyet a medgyesi református templomban sikerült előadni a fiatalokkal, ezt kokárdakészítés előzte meg, melyeket ingyen osztogattuk a rendezvényre érkezőknek.

A húsvéti előkészületekben minden ovis, kisiskolás részt vett a Millennium-Házban megszervezett hímes tojásfestésen, köszönjük az óvónőknek, tanítónőknek az együttműködést. Húsvét előtt még maradt egy kis idő szabadtéri gyerekprogramokra, az időjárás is velünk tartott és a Greweln parkban felállítottunk egy kis nyúlketrecet, játékokkal, versenyekkel vártuk a résztvevőket. A márciusi hónapot egy fergeteges Húsvéti bállal zártuk, a medgyesi Noi's vendégelőben, melyhez a talpalávalót Dj Pici biztosította.

Április elején meghirdettük az Úszótáborba való jelentkezést, továbbá rögzítettük és meghívtuk a május végén sorra kerülő Vándorcizma sztárvendégeit is. A Virrantó Játszó-mobil Medgyesen is állomásozott két helyszínen, a Bucuria Copiilor oviban és az Adolf Kolping Gyerekotthonnál.

2. oldal
RMDSZ Hírek
3. oldal
Így zártuk az évet
4. oldal
A Medgyesi MADISZ 2016-ban
5. oldal
Malenkij robot – Kolozsváriak szovjet fogságban
6. oldal
REFORMÁCIÓ 500
7. oldal
Az Igaz Legény kalandja Medgyesen
8. oldal
kirándulásos plákát

A lap megjelenését támogatja:

Készült a Magyar Kormány támogatásával

C.I.Bratiuanu út 32 szám
Millenium Ház
551003 Medgyes
Szeben megye
Tel/fax:0269 832 657
www.medgyes.ro

folytatás a 4. oldalon

RMDSZ Hírek

Újabb magyarellenes törvény akadályoztuk meg a Képviselőházban

„25000 lejre büntette volna a magyarokat Bogdan Diaconu a kisebbségi szimbólumokat tartalmazó zászlók használatáért abban a törvénykezdeményezésben, amelyet ma az RMDSZ elutasított. Egy újabb magyarellenes törvényt sikerült megakadályoznunk. A jogszabálytervezet előírta, hogy a közigazgatási egységek kizárólag csak a román zászlót használhatták volna” – mutatott rá Korodi Attila, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője azt követően, hogy a parlament alsóháza végérvényesen elutasította a magyar-gyűlölő képviselő törvénykezdeményezését.

„A parlament hitelét csak akkor tudjuk visszaadni, ha mindannyian megértjük, hogy a kisebbségek szimbólumainak használata nem jelent veszélyt a román társadalomra, a nemzetállamra. Nekünk képviselőknél azzal kell foglalkoznunk, hogy olyan törvényeket dolgozzunk ki, amelyek egy jobb megélhetést, egy biztonságosabb jövőt eredményeznek, nem pedig egymás ellehetetlenítését” – hangsúlyozta Korodi Attila Hargita megyei képviselő.

A kisebbségek szimbólumait tartalmazó zászlók betiltására vonatkozó törvénytervezetet a szenátus első házként elutasította, december 28-án szavazott a Képviselőház, amely döntőházként leszavazta ezt.

Kelemen Hunor: a 102 adónem eltörléséből 100-al egyet értünk minden további nélkül – bizonytalanságot eredményezne a közszolgálati rádió és televízió működésében az illetékek eltörlése

„A 102 adónem eltörléséből, 100-al minden további nélkül egyet értünk. Indokoltnak tartjuk az adóterhek csökkentését, azonban nem tartjuk hasznosnak a rádió- és tévéilleték eltörlését. Ez az intézkedés nagyobb bizonytalanságot eredményezne a közszolgálati rádió és televízió működésében, más megoldást kell találni, amely elősegíti e két állami intézmény problémamentes üzemeltetését. Az illetékek eltörlésével megváltozik a finanszírozási rendszer, és ez tükröződni fog a két intézmény működésében is. Ezt leszámítva az RMDSZ egyetért a további 100 adónem csökkentésével, hiszen ez egy első lépést jelentene afelé, amit kampányban vállaltunk” – hangsúlyozta Kelemen Hunor szövetségi elnök az Államelnöki Hivatal által a Parlamentnek visszaküldött szociáldemokraták által beterjesztett 102 illeték eltörlésére

vonatkozó törvénykezdeményezés plénumi vitáján.

Az RMDSZ elnöke úgy értékelte, hogy a közszolgálati rádió- és tévéadók eltörlése tovább mélyítené a két állami intézmény körül kialakult problémákat: „amennyiben hatékonyak akarunk lenni, akkor nem az adónemek eltörlésével kell kezdenünk a két intézmény megreformálását, hanem vissza kell térnünk az alapokhoz: a működésüket szabályzó törvényhez, és ezt kell újragondolni, majd utána beszélhetünk az illetékekről.”

Kelemen Hunor plénumi felszólalásában nehezményezte, hogy a 102 illeték eltörlésére vonatkozó törvénykezdeményezést csak a pénzügyi szakszabálytervezet tárgyalta újra, míg a képviselőház kulturális bizottsága nem lett megkeresve az államelnök által visszaküldött törvénytervezet megvitatása során.

„Ha vissza akarjuk adni a parlamentnek a hitelét és valós szerepét, akkor szakmaiságot kell társítani a döntéshozás mellé. Az ilyen jellegű törvénykezdeményezéseket minden érintett szakszabálytervezetben kell megtárgyalni, így a kulturális bizottságban is” – fogalmazott Kelemen Hunor szövetségi elnök.

A 102 illeték eltörlésére vonatkozó törvénykezdeményezés kiterjed többek között a cégek bejegyzésére vonatkozó adók eltörlésére, a nem bírósági adónemek kiiktatására, valamint számos konzultációs adóteher törlésére. Továbbá afelől is

rendelkezik, hogy a nyugdíjasok számára ingyenes legyen a nyugdíjpénztár által nyújtott szolgáltatásokhoz és információkhoz való hozzáférés. A jogszabály eltörli a gépjárművekre fizetendő környezetvédelmi bélyegilletéket is.

A Szövetség képviselőházi frakciója törvénymódosító-javaslatban kérte a rádió- és tévéilleték eltörlésére vonatkozó cikkelyek visszavonását, azonban ezt a szakszabálytervezetben elutasították. Ezért az RMDSZ alsóházi frakciója fenntartásokkal szavazta meg a törvénykezdeményezést, amely a közszolgálati rádió- és tévéilleték eltörlésének kivételével, jelentősen könnyíti a bürokratikus eljárásokon.

Nem „fintorogni” dolgozni kell

„A parlamenti többséggel kapcsolatban nincs, amit fintorogni, tudomásul kell venni és dolgozni kell” – állapította meg Tamás Sándor. A megyei tanács elnöke a Megyeinfó második kiadásán beszélt az eredményes parlamenti munka esélyeiről. „A 47 százalékos szociáldemokrata párti (PSD) főlény, amihez még hozzávehetjük a Liberálisok és Demokraták Szövetségének (ALDE) 6 százalékát, demokratikus és tiszta választások eredménye, csalásról, rendellenességről szó sem lehet – véli Tamás Sándor.

– Az emberek azt mondták, hogy ne menjünk kormányra a PSD-vel, de oldjuk meg a gondokat. Ezt tettük: nem álltunk be a kormányba, de kötöttünk egy parlamenti együttműködési megállapodást a PSD–ALDE koalícióval, hiszen nekik az 53 százalékos törekeny többségükhöz szükségük van az RMDSZ-re, mint ahogy nekünk is szükségünk van, hogy kezdeményezéseinket a többség támogassa” – vezette le az egyezség logikáját a megyei tanács elnöke.

Így zártuk az évet

Tedd szebbé a Karácsonyt!

2016. december 15-én, az adventi időszakban egy meghitt rendezvényen vehetett részt a medgyesen és környékén élő magyar közösség. A Medgyesi MADISZ, a Szeben megyei RMDSZ és a Báthory István Általános Iskola szervezésében jótékonyági estre került sor a Traube színháztermében, az ünnepségen összegyűlt pénzt a szervezők a városban működő Adolf Kolping Gyermekotthon lakóinak ajánlották fel.

A Traube színházterme zsúfolásig telt gyerekekkel, szülőkkel, jókedvű adakozókkal. A minden lelket megérintő karácsonyi ünnepség keretein belül a Báthory István Általános Iskola diákjai és a település magyar tagozatos óvodásai műsorukkal színpadra teremtették az ünnep varázsát és a Karácsony szellemét: a szeretetét, az összefogását, az egymás iránti odafigyelését. Karácsonyi témájú táncokkal, rövid jelenetekkel és közös énekkel készültek a gyermekek.

A meghitt ünnepi műsor mellett, a Karácsonyi Vásáron a gyerekek és az Adolf Kolping Gyermekotthon lakói által készített ajándékokat, karácsonyi díszeket, apróságokat vásárolhatták meg az érdeklődők. Az ajándékokból összegyűlt pénzzel, valamint az ünnepségen összegyűlt adományokkal az Adolf Kolping Gyermekotthon bentlakóit támogatják.

A Medgyesi MADISZ elnöke, Balázs Botond beszédében felkérte a jelenlévőket, hogy amennyiben tudnak, segítsék a gyermekotthon lakóit, nem csak pénzbeli adománnyal, hanem önkéntességgel, például a házi feladatok elkészítésében, a napi tananyag elsajátításában. Kiemelte, hogy az otthon beindításától kezdve az ifjúsági szervezet aktívan részt vállal az Adolf Kolping Gyermekotthon működtetésében. Elmondta: „A tavalyi évhez képest, amikor a beköltözés volt a prioritás, önkénteseink bútort cipeltek és raktak össze, kitakarították a kertet, és a kerítést megszabadították a gatzól. Ha a szükség úgy kívánta, szereztünk mindig autót és sofőrt, ha egy konténerre volt szükség, a hulladék elszállítására, akkor azt szerveztük meg. A tavalyi évtől sikerült napi három kenyeret biztosítani az Eldi pékség támogatásával. Idén is folytattuk ezeket a tevékenységeket, például utazások, kirándulások költségeit biztosítottuk. A nyár folyamán voltunk Vízaknán, biztosítottuk az utat és a belépőt a gyerekeknek és kísérőiknek, a konténerek beszerzése az idén sem maradt el, sőt októbertől az adminisztráció elvégzésében is hozzájárulunk heti rendszerességgel, az engedélyek beszerzését illetően. A továbbiakban is próbálunk segíteni, amiben tudunk”.

Az est végén köszönetét fejezte ki Nagy Mariann, a gyermekotthon vezetője, aki elmondta, hogy másfél éve, mikor Medgyesre érkezett egy valódi közösségbe került, egy olyan közösségbe, amely szolidaritásáról tett tanúbizonyságot, segítve az otthon ifjú kis lakóit. Szederjesi György, a Báthory István Általános Iskola igazgatója az adományozás léleknevelő voltát emelte ki, ami által mindannyian gazdagodunk.

A műsor alatt a kicsinyek felvigyázására az emeleti teremben a MADISZ biztosított játszóházat, amelyért külön köszönet jár a székelyudvarhelyi Művészeti Tanoda munkatársának, Szappanyos Tündének, valamint a rendezvény fotósának, Gábor Lajosnak.

Köszönjük szépen a színvonalas előadásokat, és köszönjük mindazoknak, akik adományaikkal az ünnep szépségéhez hozzájárultak!

Közösségépítő pásztorjáték

Idén is, immár ötödik alkalommal, ökumenikus pásztorjátékkal készültek a MADISZ-os fiatalok a történelmi egyházak közreműködésével Karácsony ünnepére. A Báthory István Általános Iskola diákjai már több mint egy hónapja gyakorolták a színdarabot és az énekeket a Millennium-Házban, amely az ifjúságnak már hagyományosan az adventi készülődés része lett.

Az idei karácsonyi jelenetet modernebb köntösbe bújtatták a szervezők: a fiatalok szemszögéből követhettük végig a betlehemi eseményeket. A történet röviden: egy falu lakosai első alkalommal szerveznék meg közösen a betlehemes színdarabot, anélkül, hogy

színházi társulatot hívnának meg, ezért a Báró és a Titkára válogatást tartanak, közösen döntve el azt, hogy kinek milyen szerep felel meg. A válogatásra a falu apraja nagya elmegy és mindenki megkapja a magához illő szerepet. A Báró nem bízik abban, hogy sikerrel járnak, de a Titkár segítségével mégis színpadra tudják vinni a betlehemes pásztorjátékot. Sokat próbáltak és végül nagyon jól sikerül az egész, mindenki elégedett lesz a színdarabbal, amely által a közönség bepillantást nyerhetett az ünnepi előkészület sokszínűségébe.

A Pásztorjátékot öt helyszínen sikerült előadni: december 23-án az erzsébetvárosi örménykatolikus templomban, Szenteste Medgyesen az unitárius templomban és a római katolikus plébániatemplomban léptek fel az ifjak, majd Karácsony első napján medgyesi református és a szentágotai római katolikus plébániatemplomban. A gyermeki őszinte hozzáállás ugyancsak megdobogtatta nem csak jelenlevő szülők, nagyszülők szívét, hanem a híveket is felekezetre való tekintet nélkül.

A szerepléseknek köszönhetően a helyi ifjúság együtt töltötte a Karácsonyt, és a legnagyobb ajándék az volt számukra, hogy előadásukkal családjuk mellett a Szeben megyei magyar közösség tagjainak életébe is egy kis boldogságot hozhattak.

A Karácsony mindenki ünnepe, függetlenül mindentől, a medgyesi fiatalok ismét bebizonyította, hogy az ünnepek közösségformáló erővel bírnak, összekovácsolnak.

A hagyományok éltetése mellett, lelkiekben erősödni, örömet és mosolyt hozni mindenki szívébe, ez volt a célja az idei pásztorjátéknak is. Külön köszönet jár Balász Noéminek, aki fiatal anyukaként időt és energiát nem kímélve betanította az idei színdarabot a közel 30 fős csoportnak.

Papp Gyula Attila

A Medgyesi MADISZ 2016-ban

folytatás az első oldalról...

Moldvai táncházat szerveztünk Medgyesen a Millennium-Házban, gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, melyet a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasai állítottak össze.

A Magyar Ifjúsági Értekezlet által szervezett Rólad szól! konzultáción 40 fiatal vett részt Medgyesen a Millennium-Házban.

Az Iskola másként hetében a Báthory István Általános Iskola programjaihoz is bekapcsolódtunk. A hét során mind a kicsik, mind a nagyok sok új játékot, helyszínt, mesterséget ismerhettek meg, tapasztalatokkal és új élményekkel gazdagodva készülhettek a szünetre.

A májusi hónap során konzultációt indítottunk a medgyesi magyar közösség köreiben és készülődtünk a Vándorcshima Néptáncfesztivál megszervezésére. 2016-ban először sikerült Szeben megyében egy olyan kaliberű magyar együttest lehozni, mint a Csík Zenekar, mely a fesztivál egyik fénypontja volt, 3000 résztvevővel büszkélkedhet a Vándorcshima, mely új arculatot

és frissítést kapott. A fesztivál megszervezésével a Medgyesi MADISZ volt megbízva, úgy gondolom, hogy egy profi eseményt sikerült tető alá hoznunk, minden szempontból.

Az iskolai évvárón is részt vettünk, amelyen a ballagó

nyolcadikosoknak sok sikert kívánva arra buzdítottuk őket arra, hogy minél többen magyar nyelven folytassák tanulmányaikat.

Június végén a Medgyesi Fiatalok Önkormányzati Tanácsa (CLT Medias) szervezésében hetedik alkalommal kerül megrendezésre a Líceumok Báljára. Az idei év témája a zene világa volt, a „Music Battle” címet kapta – ilyen módon népszerűsítve a zene kultúráját és sokszínűségét. A Medgyesi MADISZ társszervezőként vesz részt az eseményen.

Az elmúlt években önkénteseink segítettek az állampolgársági ügyintézésben, a honosítási eljárásban az érdeklődőknek, a 2016. esztendő se volt kivétel ebből a szempontból.

Elérkezett július és vele együtt a VI. Úszótábor, idén is az egyhetes táborra Szentegyházán került sor a Napsugár Kempingen, ahol táborban közel 70 fiatal vett részt Szeben megye

különböző településeiről (Medgyes, Nagyszeben, Erzsébetváros, Szentágota, Kiskapus, Mihályfalva, Nagysejk, Somogyom). A napi úszásoktatás mellett, csapatépítő játékokon vettek részt.

Az iskolakezdésig szüneteltünk mi is. Szeptember 1-én megérkezett a Petőfi Sándor Program keretében második ösztöndíjasunk, Papp Gyula Attila, aki segíti munkánkat kilenc hónapon keresztül. Szeptember elején, iskolakezdekör mi is részt vettünk a megnyitón, felhívtuk a figyelmet arra, hogy a diákok túl sok házi feladatot kapnak és nincs idejük már semmire, csak a tanulásra. Ugyanakkor egy kis ajándécsomaggal leptük meg a nulladik osztályosokat, ezáltal is megköszönve nekik, hogy a magyar iskolát választották. A szeptemberi hónaptól már a Szeben Megyei Magyar Napok megszervezésére összpontosítottunk.

Október közepén megszervezésre került a második MADISZ Gólyatábor, melynek ez alkalommal a Kovászna megyei Árkos adott otthont a kilencedikes magyar szakos diákok számára. Jó alkalom volt megismerkedni, összerázódni.

Október 20-án kezdődtek a Szeben Megyei Magyar napok, mely november 6-ig tartott. A megye különböző településein szüreti bálók, filmvetítések, bábszínházi előadásokkal vártuk közösségünk tagjait. A Magyar

Napok programjaival kulturális örökségünk megőrzésének fontosságát hangsúlyoztuk, és a szórványban élő magyarok mindennapjait igyekeztünk színesebbé tenni. Megemlékeztünk Márton Áron püspökről egy kiállítással, az '56-os forradalomról, továbbá Pápa város polgármestere, dr. Áldozó Tamás is előadást tartott csíksomlyói zarándokútjáról.

Október hónaptól önkénteseink ingyenesen segítenek az Adolf Kolping Gyermekotthon adminisztrációjában. El kezdtük kidolgozni a Báthory István Általános Iskola after school programjának kivitelezési tervét, amely reményeink szerint a 2017/18-as tanévben beindul.

Részt vettünk a medgyesi Földgázipari Líceum Gólyabálján, melyen szerveztünk képviselte a magyar fiatalokat a bál zsűrijében is.

Részt vettünk Vajdahunyadon a MIÉRT által szervezett szórványkonferencián, ahol lehetőségünk volt Winkler Gyula RMDSZ-es európai parlamenti képviselővel és más megyék ifjúsági szervezeteinek vezetőivel megosztani gondjainkat, megoldásokat keresve azokra. A Magyar Szórvány Napját a mikeszászi kettéosztott templom római katolikus részében a Szeben megyei szórványban élő magyarokkal együtt ünnepeltük meg. A rendezvényt november 16-án, a medgyesi MADISZ szervezte meg, a Petőfi Sándor Program türi ösztöndíjasának, Garamavölgyi Anett és mentorának, Kémenes Lóránt türi plébános közreműködésével.

Novemberben részt vett a szervezetünk is a 4. alkalommal megrendezett „Táplálj egy mosolyt!” jótékonyági projektben, közösen a Medgyesi Fiatalok Önkormányzati Tanácsával (CLT Medias). Ugyanakkor a novemberi hónap előkészületi időszak volt a karácsonyi ünnepekre. December egy eseménydús hónap volt, hisz december 6-án Mikulás ajándékainkkal megörvendeztünk közel 150 medgyesi gyereket az ovikban és iskolában. Az Ökumenikus Pásztorjáték próbák már novembertől elkezdődtek, olvastunk, nézegettük miként alakítsuk a betlehemes játékot.

December 17-én másodszor sikerült megszerveznünk a Tedd Szébbé a Karácsonyt karitatív eseményt, mely a medgyesi Adolf Kolping Gyermekotthon megsegítésére hívja fel a figyelmet és ugyanakkor adománygyűjtési akció keretében segítjük az otthon lakóit.

December 23-25. között, már ötödik alkalommal sikerült összesen öt helyszínen előadni a pástorjátékot. A karácsonyi jelenetet modernebb köntösbe bújtatták a szervezők: a fiatalok szemszögből követhették végig a betlehemi eseményeket. A helyszínek a megye különböző települései voltak: Medgyes (római katolikus, unitárius és református templom), Erzsébetváros (örménykatolikus templom) és Szentágota (római katolikus templom).

Mindezeket a Szeben megyei és nem utolsó sorban a Medgyesen élő magyar közösségért tettük, azért, hogy a hétköznapokat színesebbé tegyük. Hosszú és fáradtságos év után elmondhatjuk, hogy eseménydús esztendőt zártunk. Köszönet ezért még egyszer mindazoknak, akik önzetlenül szerepet vállaltak ebben az évben.

Balázs Botond, Medgyesi MADISZ elnök

Malenkij robot – Kolozsváriak szovjet fogságban, 1944–1948*

Az 1944. augusztus 23-i román átállás után a keleti front déli szakaszán a Vörös Hadsereg megállíthatatlanul tört előre nyugati irányba, Magyarország felé. A többszörös túlerőben levő szovjet haderőt nem lehetett megállítani, legfeljebb ideig-óráig feltartóztatni. Így a német–magyar csapatok Tordánál való több mint egy hónapos ellenállása is csak késleltethette a mindössze 30 km-re fekvő Kolozsvár elfoglalását. A front október 8-i áttörése után, a 2. Ukrán Fronthoz tartozó 27. szovjet hadsereg és 18. lövész hadosztály végül harc nélkül vonulhatott be 1944. október 11-én, hajnalban, a már kiürített Szamos-parti városba.

A megszállás egyik azonnali következménye volt, hogy október 12–15 között a szovjet járőrök ötezer 17–55 éves kor közötti civil magyar fiút és férfit ejtettek foglyul, majd hurcoltak el a városból. A sorozatos razziaszerű fogolyszedések során előbb az utcáról, vagy a munkahelyükről szedték össze a magyar férfiakat. Az elfogottak között olyan ismert személyiségek is voltak, mint Mikó Imre jogász, magyar parlamenti képviselő, Kiss Jenő író, vagy Mikecs László történész, a moldvai csángók múltjának kiváló kutatója.

A szokatlanul nagyméretű elhurcolásoknak több oka volt, ezek között talán első helyen említhető a szovjet tábornok félelme Sztálin megtorló haragjától, Sztálin ugyanis november 7-ikére, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 27-ik évfordulójára szeretne volna Budapestet bevenni, ezt azonban a német–magyar csapatok Torda körüli ellenállása megghiúsította. A kisszámú foglyul ejtett honvéd nem indokolhatta a 2. Ukrán Front erőinek feltartóztatását, ezért kellett a hiányzó hadifogolylétszámot magyar katonáknak feltüntetett civilekkel pótolni. Ezt a feltevést támasztja alá az a tény is, hogy, Kolozsvárhoz hasonlóan, Tordáról is 700 magyar fiatalt és középkorú férfit hurcoltak el. Mindez nem volt szokatlan, hiszen a deportálások jellemzők voltak a Vörös Hadsereg által Magyarországon és egész Kelet-Európában végrehajtott akcióira, Kolozsvár és Torda esete mégis kirívó, hiszen egész Észak-Erdélyben itt ejtették a legtöbb civil foglyot. Mindezeket túl, a szovjeteket a bosszú és a kollektív felelősségre vonás elve vezérelte, ugyanakkor a bevonuló Vörös Hadsereg parancsnoka így akarta elejét venni egy a frontvonal mögött kialakuló partizántevékenységnek.

2. Gschwendtner Géza és Magyarosi Jenő a táborban készült műtermi fényképen

Az embereket több száz fős csoportokban indítottak útnak gyalogosan Tordára. Az első ilyen csoport 1944. október 13-án, még a délutáni órákban, az utolsó október 18-án hajnalban hagyta el a várost. Tordán általában 50–60, de volt úgy, hogy 70 embert is betuszkoltak egy-egy marhavagonba, útnak indítva őket Brassó

felé, külvárosi lágerekben helyezve el őket. A később érkezőknek azonban már nem jutott hely, ezért őket egyenesen Délkelet-Európa legnagyobb gyűjtőtáborába, a Focșani melletti lágerbe szállították. Mintegy két-három hét után a kolozsvári deportáltakat bevagonírozták, és többségüket Csernovicon, Kijeven, Moszkván, Kujbiseven és Cseljabinszkon át az Urál hegység déli lábainál elterülő erdei munkatáborokba vitték.

A foglyok közül, főleg az első, 1944–1945-ös év telén, nagyon sokan elpusztultak. A halál okát elsősorban a rossz munkakörülményekben, a folyamatos túlhajszolásban, a lehetetlen „normák” teljesítésében kell keresnünk, de ugyanilyen végzetesnek bizonyultak a szélsőségesen zord időjárási viszonyok, az elégtelen táplálkozás, a

3. Mile József tábori fémtála 1945-ből (magnytogorszki láger)

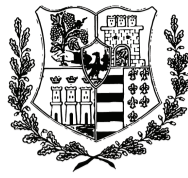
kegyetlen büntetések és a megfelelő orvosi ellátás hiánya, illetve az ebből eredő halálos betegségek: a gyomorsikulás, a fertőző hasmenés, a vérhas krónikus gyomorhuruttal, a flekk-tífusz. Számításaink szerint az elhurcolt 5000 kolozsvári civil mintegy harmada, hozzávetőlegesen 1600–1800 fő pusztulhatott el a deportáláskor, illetve a Szovjetunió munkatáborában.

A munkaképtelen betegek nagy részét 1945 nyarán hazaengedték, az életben maradt foglyok többsége azonban csak 1947 végén vagy 1948 nyarán tért haza. Az utolsó nagyobb fogolytranszport 1949 októberében érkezett Kolozsvárra, de szórványosan még 1951–1953 között is kerültek vissza foglyok a Szovjetunióból. A hazatért foglyok közül többen hamarosan meghaltak a fizikai és lelki szenvedések miatt. A túlélőket az új kommunista hatalom, mint bűnösöket bélyegezte meg, ezért többségük társadalmi kirekesztettségben élt, a velük szembeni előítéletek folytán munkavállalási és így létfenntartási nehézségekbe ütköztek. A volt foglyok állandó rettegésben éltek, hiszen visszaérkezésükkor a román titkosszolgálat megfenyegette, a fogsággal kapcsolatban hallgatásra kényszerítette őket. A jogtalan elhurcolásról, az átélt szenvedésekről nyilvánosan szólni, azokra emlékezni, vagy azokról írni nem lehetett, de a túlélők közötti kapcsolat ennek ellenére megmaradt, és még ma is számon tartják egy-mást.

Mivel a naplók zömét még a fogság idején elkobozták, visszaemlékezéseket pedig 1989-ig közölni nem lehetett, az emlékirodalom forrásai viszonylag szegényesek. Romániában a szovjet deportálások tudományos feltárása még gyerekcipőben jár, hiányoznak az átfogó tudományos munkák, a kutatáshoz elsősorban a rendszerváltás után megszülető lágerirodalom szolgáltat adatokat. Emellett a szórványos levéltári források, a korabeli sajtó töredékes, közvetett híradásai, kereső rovatai, valamint a még élő, de igen fogyatkozó számú egykori elhurcoltakkal készített interjúk segíthetnek abban, hogy a több évtizedes kötelező hallgatás után lassanként megállítsuk a feledés folyamatát.

*A cikk Murádin János Kristóf: Malenkij robot – Kolozsváriak szovjet fogságban, 1944–1948 című tanulmánya alapján készült. (Forrás: Történelem és Muzeológia – Internetes Folyóirat Miskolcon 1. (2014)/2.

2017 – A Reformáció éve (első rész)

A XVI. század elején egy olyan mozgalom jelent meg az egyházi élet körében, aminek eredményeként létre jött az evangélikus és a református egyház, s általában a protestantizmus. Ez egyike azoknak a világtörténeti eseményeknek, amelyeknek hatása az újabb kori műveltség minden ágában kisebb-nagyobb mértékben felismerhető lett, s amelyek nemcsak az egyházi, de a politikai életben is jelentékeny változásokat hozott.

2017. az ötszázadik éve annak, hogy Luther Márton szerzetes 1517. október 31-én, a búcsúhirdetés körül elkövetett visszaélések ellen, a wittenbergi vártemplom ajtajára kifüggesztette a 95 tételből álló hittani igazságokból álló ellentételeket és azokat bárkivel szemben készségesnek nyilatkozott megvédeni. Ennek a híre rövid idő alatt befutotta egész Németországot, ahol a reformáció egyre nagyobb befolyást nyert a nemesség nagy részében. Miksa császár, még ha akarta volna is, nehezen tudta volna elfojtani ezt a mozgalmat, de néhol még erőszakos eszközökkel is próbálták megakadályozni.

Azonban még ezek az erőszakos intézkedések sem tudták megakadályozni vagy legalább fékezni a reformáció terjedését, sőt még fokozták. A délnémet városok inkább a német-svájci reformációhoz hajlottak, az úrvacsorai tanban és az istentiszteleti berendezésekben inkább a Zwingli Ulrik zürichi lelkész által kidolgozott reformot követték. Az 1528-ban Bernben kirobbant vallási botrány következtében – kevés kivétellel – az egész berni kanton a reformációhoz csatlakozott.

A reformáció harmadik ágát Kálvin János francia származású svájci reformátor dolgozta ki, amit aztán élete végéig fejlesztett és tökéletesített. Kálvin vezetése alatt kifejlődött a francia-svájci reformáció, melybe aztán a XVI. század közepén a Zwingli-féle reformáció is beleolvadt, és amelynek hívei alkották az úgy mondott református egyházat.

Ilyen körülmények között Magyarországon is meg volt az út egyengetve a reformáció felé.

A reform terjedésével szemben kezdetben erős ellenállás jelentkezett, az 1523-i és az 1525-i országgyűléseken a reformáció hívei szigorú törvényeket alkottak, nyilvánosan eretneknek s a Boldogságos Szűz ellenségeinek nevezvén ezeket, fejvesztéssel és vagyonuk elkobzásával fenyegetve őket.

A mohácsi vész után, amikor két érsek és öt püspök esett el, megtört az azelőtt hatalmas katolikus főpapság ereje és alig maradt, aki az előbb említett szigorú törvényeket végrehajtotta volna. Az 1526-os országgyűlésen elhatározták, hogy az elesett főpapok hagyatéka ideiglenesen egyes világi főurak tulajdonába menjenek. Ilyenformán, ezeknek a főuraknak érdeke volt, hogy ezek a tulajdonok minél hosszabb ideig vagy véglegesen az övék maradjon, és nem csak elvi, hanem anyagi érdekből is támogatták a reformáció terjedését.

Erdélyben a magyar ajkúak között a reformáció terjesztésében kiváló érdeme volt Heltai Gáspárnak, a szászok közt pedig Honter Jánosnak (eredeti nevén Johannis Honterus), aki kiérdemelte az „Erdély reformátora” címet. A reformációt nagyban előmozdí-

totta az is, hogy a Biblia egyes részeit, majd az egészet magyar nyelvre fordították, kinyomtatták és a nagyközönség kezébe juttatták. Heltai Gáspár kolozsvári lelkész az egész Bibliát lefordította, Károli Gáspár gönczi lelkész és esperes az egész Bibliát, az úgynevezett apokrifus (Jézus gyermekségéről szóló, kétes eredetűnek nyilvánított – sz. megj.) könyvekkel együtt lefordította és Vizsolyban kiadta 1596-ban.

A XVI. század végén már a legtöbb országos tisztséget protestáns főurak viselték. Sőt, még a katolikus főpapok közül is sokan csatlakoztak a reformációhoz.

Kezdetben Magyarországon a Luther tanai hódítottak, de korán a Zwingli nézetei is ismertek lettek, aztán nagy hódítást tettek a Kálvin tételei, a székelyek és más magyar ajkú protestánsok pedig a helvét reformációhoz csatlakoztak.

Erdélyben az 1567-es tordai és az 1576-os nagyenyedi zsinatokon válnak két külön felekezetté a szászok és magyarok.

A XVII. század kezdetén ismét erős reformáció-ellenesség lép fel. Az üldözések és az ország alkotmánya ellen elkövetett sérelmek a Bocskai-féle felkelést idézték elő, ez a felkelés pedig a bécsi békekötést. Ezáltal az egész királyságra kiterjedő szabad vallás-
gyakorlat lett biztosítva.

Később még történtek kisebb-nagyobb üldözési megnyilvánulások, amíg aztán II. József idejében, 1781-ben, de még inkább az 1790-91-i országgyűlés biztosította a reformátusok szabad vallási gyakorlatát.

Aztán a szászországi evangélikus fő egyháztanács 1667-ben elrendelte, hogy október 31-ét, a Luther tiltakozását a bűnbocsátó levelek árulása és más visszaélések ellen a wittenbergi templom ajtajára kifüggesztett tételek emlékére, nyilvánítsák a vallásjavítás kezdőpontjának, tehát megünnepeljék. Ettől kezdve, lassanként hazánkban és más térségekben is, szokásba jött e napnak vagy a rá következő vasárnapnak megünnepelése.

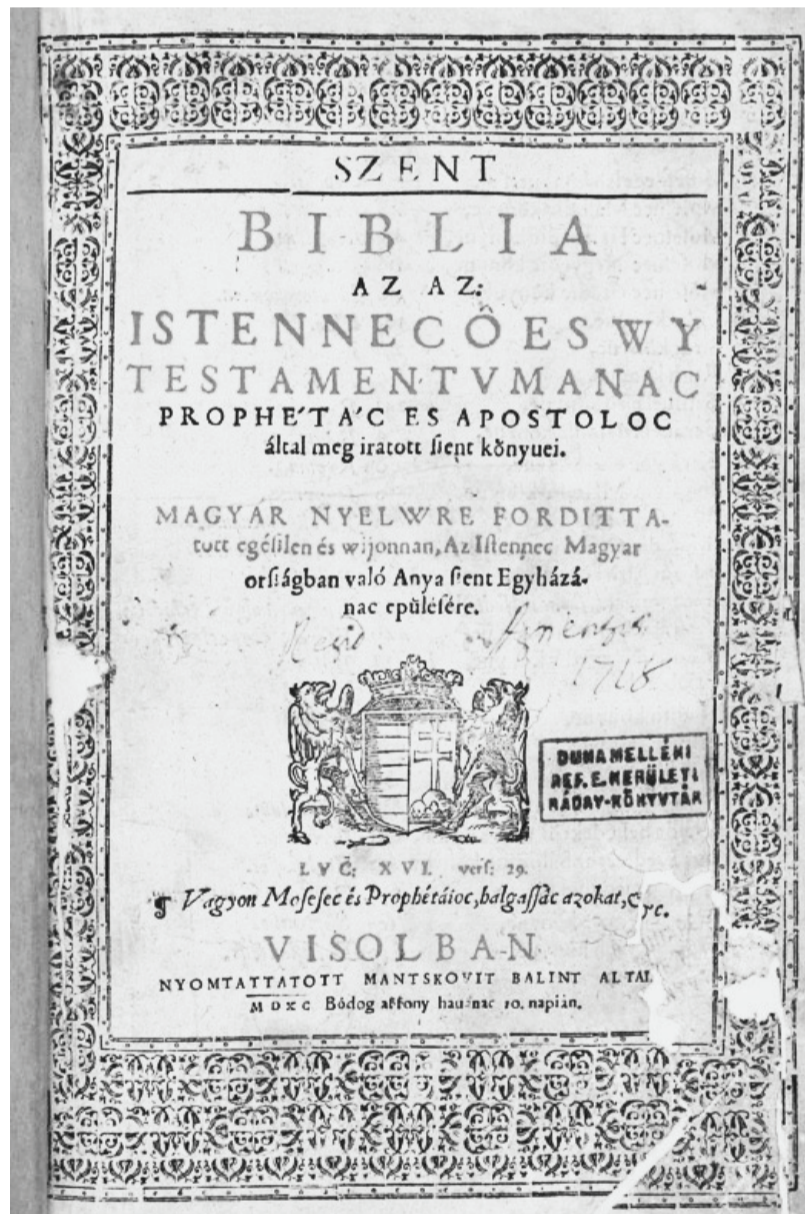
A VIZSOLYI BIBLIA

1590. július 20-án fejeződött be a mai Borsod- Abaúj - Zemplén megyében fekvő Vizsolyban a 16. századi magyar nyelv páratlan dokumentumának, a Vizsolyi Bibliának a kinyomtatása. Vizsoly a mai napig nevezetes arról, hogy itt látott napvilágot nyomtatott formában az első teljes magyar nyelvű Biblia. A fordítást irányító

gönci lelképásztorról, Károlyi (Károli) Gáspárról Károlyi-Bibliának is nevezik.

Ez a könyv a legrégebb fennmaradt (és ma is használt) teljes szövegű, magyar nyelvre lefordított Szentírás. A nyomtatás fáradságos munkáját Vizsolyban a lengyel Mantskovit (vagy Mantskovits) Bálint végezte. A fordítást és a nyomtatást szívügyének tekintette és bőkezű adománnyal segítette Rákóczi Zsigmond, a település ura, a későbbi erdélyi fejedelem. A főúr ezzel a tettevel megalapozta a Rákóczi család Biblia szeretetét és a magyar kultúra támogatásával későbbi generációk számára példaként szolgált.

Szatmári Ferenc

Az Igaz Legény kalandja Medgyesen

Egy vidám táncmesével érkezett a medgyesi gyerekekhez a Háromszék Táncegyüttes december 14-én, szerda délelőtt. Magyar ovisokkal és a Báthory István Általános Iskola diákjaival telt meg a Traube színház-terme, ahol egy pissenés nélkül izgulták végig az Igaz Legény

kalandjait és szorítottak a Szomorú Királynak, hogy rátaláljon saját hangjára.

„Az én mesém - Táncmese mindenkinek” egy vidám történet, – az Igaz Legény legyőz minden akadályt és elnyeri méltó jutalmát –, amely akár a szülőfalunkban is játszódhatna, annyira valóságos, még ha a mese elemeiből is merítkezik.

Már a mese elején kiderült, hogy a király szomorú lányát csak az égből lakó madár zengő éneke vidíthatja fel, amit az a legény hozhat el, aki kiállja a mesebeli próbákat: legyőzi az Ördögös Vénasszonyt, megküzd az óriással és végül a sárkánnyal.

Az Igaz Legény neki vág a kalandos útnak, előtte társai kioktatják a botos harc fortélyaira, és egy táltos segítségével halad tovább. Végül is sikerül legyőznie az akadályokat, felvidítania a királynőt, akinek elnyeri kezét és a király országának a felét, majd

boldogan élnek, amíg meg nem halnak.

Ajelmezek nemcsak szépek, igényesek, de a különböző történelmi korok, társadalmi osztályok jegyeit öltözékükön viselve találóan tükrözték, hogy vannak mesék, amelyek nem csak a gyerekeknek szólnak. Az Igaz Legény karaktere elhitette velünk, hogy csupán csak néha, de az igazság is győzedelmeskedhet.

A Heveder zenekar által megvalósított zenekompozíció jól illeszkedik a történethez, amelyben a népdalok magukért beszélnek. Egy olyan szép táncmesét láthattunk a Háromszék Táncegyüttes előadásában, amelynek segítségével mi, felnőttek is egy kicsit visszacsöppenhetünk a gyermeki izgalmak mesés világába. A legmeghatóbb pillanat az volt, mikor a Táltos lejött a gyerekek közé a nézőtérre és felinvitálta őket a színpadra, hogy együtt ünnepeljenek, táncoljanak és énekeljenek, örüljenek az ifjú pár boldogságának. Az előadás megvalósítását a Bethlen Gábor Alap és a Communitas Alapítvány támogatta.

Támogatók

EUROTAS KFT

Aurel Vlaicu utca, 94 szám
Tel: 0369/449726;
0743090906; 0743090938;

- GUMIABRONCSOK, VAS- ÉS ALUFELNIK
MINDEN AUTÓRA VERHETETLEN ÁRON!
- GUMISZERVÍZ: SZERELÉS, EGYEN-
SÚLYOZÁS, VULKANIZÁLÁS.

rulmenți, șuruburi, simeringuri, curele

HERASIB
YOUR SUPPLIER

RO - 551041 Medias
Str: Aurel Vlaicu nr. 104
Tel./Fax: 0269-842069
Mobil: 0740-063.748, 0752-294637
e-mail: vanzari@heraindustrial.ro

Birou Logistica MEDIAS : str. A. Vlaicu nr.106, 0744-588936,
Tel&Fax 0269-448049 Centru Tehnic SIBIU
str. St. cel Mare nr.102A, 0744-588369, Tel&Fax 0269-235549
web site : www.techservice.ro, e-mail : medias@techservice.ro

ADEZIVI, ETANSANTI,
RULMENTI, CURELE, SCULE
ECHIPAMENTE SI
CONSUMABILE
INDUSTRIALE
**TECH
SERVICE**

„Jelenlegi presztizsünket volt diákjaink sikere támassa alá!”

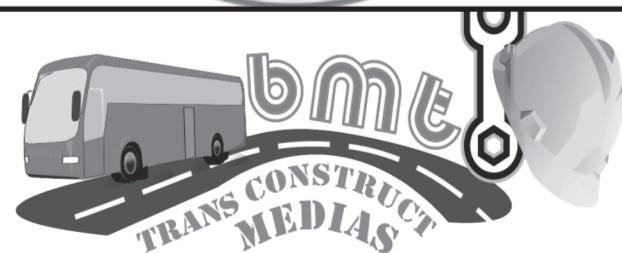
Sc. Levy Car Srl.
Medgyes, Lucian Blaga u., 2. sz.
Tel/Fax: 0369 434 443
Mobil: 0771 250 329

Sună bine!
www.audioexpert.ro

RO - 551026, Medias
Str. I. Ghe. Duca, nr. 32, et. 1
Telefon/Fax: 0269-834.422
Mobil: 0740-063.748
E-mail: info@audioexpert.ro

MEDGYES

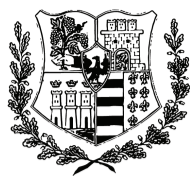
Szebeni út, 174 A szám

Tel. 0269 838 241

Fax 0269 806 242

e-mail:

office@bmttransconstruct.ro

GULÁG

Kollektív büntetés Medgyes-Kolozsvár Emlékszárándoklat

helyszín:

**KOLOZSVÁR
SAPIENTIA EMTE
TORDAI ÚT 4.
B301-ES TEREM**

időpont:

**2017. JANUÁR 28.
11 ÓRA**

Program:

8:00 - Indulás a medgyesi Millennium-Háztól

11:00 - Gulág emlékkiállítás
Sapientia EMTE
Tordai út 4.

A tárlatot bemutatja:
Dr. Murádin János Kristóf
egyetemi adjunktus

14:00 - Koszorúzás a Gulág
áldozatainak emlékművénél;
Házsongárdi temető

15:00 - Hazaindulás
Medgyesre

Jelentkezés a zárándolatra
és bővebb információ:
0720/049-606

Az emlékszárándoklatot támogatta:

A SZERKESZTŐSÉG

Nagy-Küküllő

Főszerkesztő:
Fazekas Attila

Felelős szerkesztő:
Balázs Botond

Főmunkatársak:
Papp Gyula Attila, Kémeri
Attila, Márton Zsófia, Nagy Irén,
Szatmári Ferenc

Technikai szerkesztés:
Balázs Botond

Korrektúra:
Papp Gyula Attila

Lap - arculat imázs:
Bukur Tamás

**Megjelenik havonta a
Medgyesi MADISZ gondozásában.**

A lap elektronikus formában is olvasható a www.medgyes.ro honlapon.

Postacím:

Szeben megye, Medgyes, I.C. Brătianu út, 32-es szám, i.sz. 551003

E-mail:

madisz@medgyes.ro

Nyomdai kivitelezés:

S.C. Tipo Trib S.R.L

ISSN - 2277 0115

Példányszám: 2000, Tiraj: 2000